

EL LLENGUATGE

Jo

Normalment, només s'atribueix al pronom personal fort de primera persona del singular, que revesteix la forma *jo*, la funció de subjecte (cas nominatiu): en els casos oblics, és a dir, com a complement del verb, després d'una preposició, s'usa la forma *mi*. Diem, així, *Jo hi penso* o *Jo ho dic*, però *Pensen en mi* i *M'ho diuen a mi*. Notem que exercint la funció d'acusatiu o datiu el pronom *mi* (precedit per la preposició *a*) no actua sinó com a reforç del pronom feble *em*: *A mi si que em van veure*, *M'ho donaran a mi*. En canvi, exercint la funció de complement preposicional (d'objecte o circumstancial), el pronom *mi* representa plenament aquest terme de l'oració o, en tot cas, emfasitza els pronoms febles *en* o *hi*: *S'acostumen a mi*, *Se'n recorda de mi!* *Hi pensa, en mi!* *També és bo de fer observar que el català (com el castellà), si bé disposa de les dues formes jo i mi, que corresponen a les del francès «je» i «moi», fa un ús més extens de la primera que no pas aquesta altra llengua, car és la que utilitzen en les frases elíptiques: Jo, jo no hi estic d'acord. Qui ho ha fet?-Jo. Com és sabut, en aquests casos el francès fa servir la forma «moi».*

Però les obres de caràcter descriptiu no deixen d'esmentar el fet que, dialectalment, és a dir, en algunes zones, i no pas reduïdes, del domini de la nostra llengua, s'usa també el pronom fort *jo* en el cas oblic, això és, precedit per una preposició i exercint, per tant, la funció de complement verbal, en frases com *Pensa en jo*, *Parlen de jo*, *Anava amb jo*. Hom convé, tanmateix, de reduir aquest ús a l'expressió purament dialectal, i si, en certs casos, en la llengua literària o culta, trobem el pronom *jo* exercint la funció de complement, cal atribuir-ho a un error gramatical (confusió amb el subjecte) més que no pas a una reminiscència dialectal. Efectivament, no és infreqüent de trobar frases com *incloent-m'hi jo mateix* o *comptant-m'hi jo*, en principi ben correctes, però usades a tort si es vol significar *incloent-m'hi a mi mateix* i *comptant-m'hi a mi*. *Incloent-m'hi jo mateix* vol dir que és precisament qui parla (i no una altra persona) qui s'ha inclòs en un nombre de persones afectades per una determinada circumstància, i *incloent-m'hi a mi mateix* significa que entre aquest nombre de persones ha estat inclòs el qui parla, independentment de la persona que hagi realitzat aquesta acció.

Albert Jané